

Op dinsdag 31 oktober behandelde de gemeenteraad de ontwerp programma-begroting 2018 al oordeelsvormend. Op 7 november neemt de raad een besluit.

In deze begroting vertaalde het college de beleidskeuzes die de gemeenteraad in de Kadernota maakte naar concrete acties met bijbehorende kosten.

Wat vinden de politieke partijen van de begroting?

Op de volgende pagina's leest u wat de negen fracties in de Waalrese gemeenteraad vinden van de begroting en het door het college voorgestelde beleid. Ook vertellen zij u hoe Waalre zich in hun visie de komende jaren zou moeten ontwikkelen.

U bent welkom bij de vergadering

Op 7 november om 19.30 uur is er een besluitvormende raadsvergadering over de begroting. De fracties houden hun algemene beschouwingen, debatteren met elkaar en nemen uiteindelijk een besluit. Deze verga-

dering vindt plaats in de raadzaal aan de Laan van Diepenvoorde 8. U vindt de ontwerp programabegroting op de website van de gemeenteraad via de links [vergaderingen](#) en [komende](#) onder de datum 7 november.

D66: Veel gebeurd en veel bereikt

Kees de Zeeuw (fractievoorzitter)

De laatste begroting van deze raadsperiode is ook een mooie gelegenheid om terug te blikken op de afgelopen jaren. Jaren waarin veel is gebeurd en veel is bereikt.

De zorg voor onze ouderen en de jeugd is een van de grootste opgaven geweest. Gemeenten werden geconfronteerd met een toenemende vraag en een forse bezuiniging van het kabinet Rutte II. Dat Waalre in die opgave is geslaagd, bleek recent toen hulpverleners zelf aangaven dat de hulpverlening echt is verbeterd sinds de gemeente deze uitvoert.

Meer inzetten op preventie

D66 wil bij ondersteuning aan ouderen meer inzetten op preventie. Naast voorlichting en actieve informatie past een initiatief als Goed voor Mekaar en voldoende ontmoetingsruimten daar goed bij. D66 gaat voorstellen om de 'buffer' uit het sociaal domein in te zetten voor preventie. We vragen het college om dit in overleg met de ouderenorganisaties te doen.

Fractie D66: Ineke Bastiaans, Kees de Zeeuw, Floris Schoots (foto: Jurgen van Hoof)

Ook bij jeugdzorg en ondersteuning van gezinnen wil D66 inzetten op preventie. In Waalre krijgen nu 1 op de 9 kinderen een vorm van jeugdzorg. Door meer in te zetten op preventie willen we de budgetoverschrijding verminderen zonder op noodzakelijke hulp te bezuinigen.

Co-creatie en participatie

De plannen voor een 'natuurlijke' speelplaats op het Kosterhof is een mooi voorbeeld van co-creatie van onze burgers. Actieve participatie van betrokken inwoners die verder gaat dan meepraten in een zaaltje. Ook de afvalfiets, de zonnepanelen en andere ontwikkelingen rondom

duurzaamheid zijn het resultaat van samenwerking tussen gemeente en burgers.

Betaalbaarheid

Waalre is financieel een gezonde gemeente en dat is behouden door slimme hervormingen. Daar wil D66 mee doorgaan. Ondanks dat 'Den Haag' jubelt dat er meer geld is, hebben gemeenten vorige maand bericht ontvangen dat zij ook de komende jaren minder geld ontvangen. De financiën blijven daarom aandacht vragen.

D66 wil met de nieuwe toeristenbelasting vanaf 2018 meer financiële ruimte creëren om zo aanpassingen binnen het budget mogelijk te maken.

In december verhuist de gemeente naar de Julianalaan. Dan zijn we weer terug waar we waren. Ook deze nieuwbouw is een slimme hervorming. De kosten voor de huisvesting van het nieuwe gemeentehuis zijn veel lager dan van de huidige twee gehuurde kantoorpanden. Dus als iemand beweert dat lasten omhoog moeten vanwege het nieuwe gemeentehuis: niet geloven, het is namelijk niet waar.

D66

VVD: Ambitie bruist in Waalre

Enid Gremmee (fractievoorzitter)

Waalre gonst van de ambitie. Er wordt overal weer gebouwd! Niet alleen de gemeente bouwt of maakt plannen, bijvoorbeeld bij het Huis van Waalre, de Markt, den Hof, 't Hazzo. Ook bedrijven en particulieren hebben weer ruimte en zien kansen. Woningen worden gebouwd. Een hotel is verzezen. De VVD is blij met zoveel levendigheid. Het dorp wordt mooier én het creëert nieuwe mogelijkheden.

Een gouden kans voor een win-win situatie, ziet de VVD in de toeristenbelasting. Wij vinden dat we dat geld in (dag)recreatie moeten stoppen. Als er meer te doen is in het dorp, is dat voor onszelf ook goed. Mensen zullen de weg naar Waalre beter weten te vinden. Ondernemers profiteren en kunnen vervolgens meer divers en kwalitatief goed aanbod ontwikkelen, waar wij met z'n allen dan weer van profiteren. Ook bij de inrichting van het dorp moet de gemeente daar rekening mee houden, bijvoorbeeld: wat is er nodig om op een plein een evenement te organiseren? Wij

Fractie VVD: Loek Kruij, Enid Gremmee, Henk Lammers (foto: Jurgen van Hoof)

vinden ook dat er één goede evenementenkalendar moet komen, die iedereen weet te vinden en waar alles in staat. Dat hoeft de gemeente niet per se zelf te dóen, maar we zouden er wel vanuit de toeristenbelasting aan kunnen bijdragen om iets goeds neer te zetten.

Scherper zijn op onnodige uitgaven

De VVD is dus blij met het hoge ambitieniveau. Tegelijkertijd vinden wij dat we veel scherper moeten zijn op onnodige uitgaven. Want we zitten nou ook weer niet zó ruim in onze financiële jas. We moeten al een miljoen bij de Jeugdzorg

bijpassen. Het is maar goed dat we dat nog met de verkoop van bouwgronden kunnen betalen.

Geen OZB-verhoging

De gevraagde extra verhoging van de OZB vinden wij niet gepast als ook al de afvalstoffenheffing omhoog moet. Voor de VVD is het extra verhogen van de OZB per definitie een allerlaatste redmiddel. De gemeenteraad heeft in het voorjaar gesteld dat het extra verhogen geen uitgemaakte zaak was. Nergens in de begroting vinden wij vooralsnog een aanwijzing dat het college heeft ingezet op alternatieven. De VVD denkt dat die andere manieren er wél zijn. Een reservering voor wetgeving die uitgesteld wordt, heeft voor ons een hoog bureaucratisch gehalte. Schrap die maar. Als de wet dan toch in 2019 doorgaat, wat wij niet geloven, kom dan maar bij de raad terug met een oplossing.

Waalre heeft ambitie. Maar onze financiële bomen reiken niet tot aan de hemel!

CDA: Waalre verbindt ons

Christine Eeken (fractievoorzitter)

We trekken als gemeente, inwoners en organisaties steeds vanzelfsprekender samen op om Waalre mooier te maken en goed samen te leven. Daar is het CDA blij mee!

Het project Goed voor Mekaar, de inrichting van Den Hof, de Markt en Team Waalre: stuk voor stuk inspirerende voorbeelden. En ook in de jeugdzorg zien wij een mooie ontwikkeling. Gemeente en professionals komen bij elkaar, leren elkaar kennen en werken samen om te doen wat kinderen en jongeren écht helpt; liefst vóórdat problemen ontstaan. Dat is de Kracht van Waalre! Wij verheugen ons op de opening van 'Het Huis van Waalre' als thuis en groeiplek van die kracht. Wij zien veel kansen voor verbinding. Er zijn veel creatieve, inspirerende, actieve, talentvolle, bijzondere en gewone Waalrese mensen die het waard zijn om te ontmoeten. Daarom gaat het CDA voorstellen om de zaal één keer per maand open te stellen voor de verenigingen van Waalre, om zichzelf te laten zien en mensen bij elkaar te brengen.

Fractie CDA: Christine Eeken, Suzan van de Goor, Eduard Kerssemakers

Ook buiten, op straat, in de natuur, is het in Waalre fijn om te vertoeven en elkaar te ontmoeten. De Waalrese gemeenschap verdient een plezierige, schone en uitnodigende inrichting van het dorp. De kindvriendelijke looproutes vinden wij een mooi initiatief. Het gaat over inrichting van de

ruimte, spelen, ontmoeten, veiligheid én beweging voor jong en oud. Zoveel thema's die op een slimme manier bij elkaar worden gebracht!

In voor- en tegenspoed

Het CDA is natuurlijk niet blij dat er extra geld moet worden gevraagd van inwoners om de begroting rond te krijgen. Maar het tekort ontstaat niet doordat we in Waalre iets verkeerd doen: de gemeenten krijgen gewoon te weinig geld van het Rijk voor de zorgtaken. En het gaat over mensen, over kinderen die aan het opgroeien zijn en ouderen die langer zelfstandig blijven. Niet alle mensen vinden even vanzelfsprekend hun weg in onze complexe samenleving. Het is soms nodig om extra informatie, vaardigheden of ondersteuning te bieden. Het CDA is trots op de manier waarop Waalre zorg en ondersteuning biedt. Wel missen we nog een verpleeghuis. Voor het CDA is het niet te verteren dat kwetsbare mensen weg moeten uit ons dorp. Ze raken daardoor afgesneden van vrienden en kennissen in de buurt. Die zijn vaak van dezelfde leeftijd en dus ook niet meer zo mobiel. Dat moeten we ons als gemeente aantrekken.

GroenLinks: Oogsten of schrappen?

René Paré (fractievoorzitter)

Het is belangrijk onze ambities en dromen te koesteren in deze begroting in dat licht te beoordelen. Wij streven naar een samenleving die rekening houdt met en recht doet aan ieders mogelijkheden én beperkingen, waardoor Waalre in alle opzichten de fijnste woongemeente van Brabant blijft.

De kernpunten en visie van het college bij aanvang in 2014 waren:

Zelforganiserend vermogen stimuleren; bewakende rol; Ontplooiën van de inwoner; Relatie met inwoners; Netwerksamenleving. Wat is hier van terechtgekomen? Een heel magere aanzet en een zeer povere uitwerking hebben nog niet tot een aansprekend en inspirerend resultaat geleid. De urgentie heeft ontbroken, de uitkomsten zijn te vaag, de resultaten onvoldoende. Zullen we zeggen een zes-minnetje?

Meer dan woorden en geld

We willen met zijn allen graag een samenleving zijn die vrij en creatief is, maar ook

Fractie GroenLinks: Joke Beuger, René Paré

solidair, sociaal, eerlijk en duurzaam. Laten we de doelstellingen vertalen in heldere projecten die duidelijk zichtbaar zijn en gevolgd kunnen worden. De begroting bestaat uiteraard uit veel financiële sturing en ambities. Het is laveren tussen beperkte mogelijkheden. Knap rekenwerk. Maar waar is de burger gebleven? We hebben niet

genoeg oog voor de sociale, culturele, klimaat- en maatschappelijke effecten van het beleid. Waar vallen mensen buiten de boot? De inkomensverschillen leiden vooral voor kinderen tot uitsluiting en achterstand. Hoe ontvangen en integreren we nieuwkomers die uit de ellende zijn gevlucht? Wat zijn onze normen en waarden in deze tijd van

digitalisering en technologische ontwikkeling? Hoe zit het met privacy en democratie, de kwaliteit van politiek en bestuur?

Klimaat van samenwerken

We moeten zorgen voor een positief en open klimaat van samenwerken aan verbeteringen. Waar zijn de duurzaamheid en de klimaatdoelstelling gebleven? Dit zou in alle beleidsterreinen terug moeten komen. We kunnen de doelstellingen voor klimaat en duurzaamheid alleen halen als we integraal inzetten op de ombuigingen die hiervoor noodzakelijk zijn.

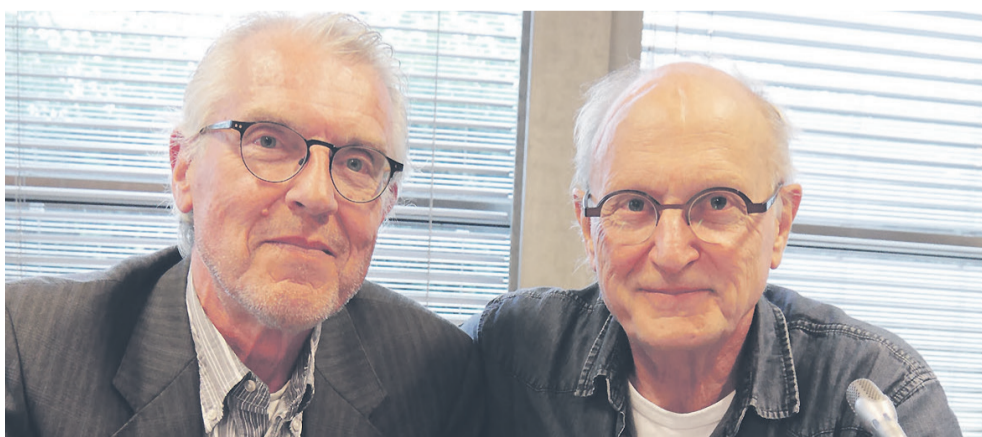
We hebben hiervoor een organisatie nodig die met *design thinking* en een resultaatgerichte aanpak een heldere vooruitgang laat zien! Wat betreft kunst en cultuur is het een catastrofe in Waalre. De baten van kunst, musea, recreatie, sociaal cultureel werk zijn hier niet in beeld. Het college wil de tarieven fors verhogen, maar investeert niet in culturele ontwikkeling. Laten we de jeugd en de ouderen faciliteren en stimuleren om zich actief, creatief en sociaal te ontplooiën. Geef maatschappelijke ondersteuning aan 't Hazzo, verhoog de verkeersveiligheid in heel Waalre en heb oog voor de waarde die cultuur heeft.

ZWI4: Niet wachten tot je moet hozen!

Gerard Lammers (fractievoorzitter)

Kijkend naar de financiën van de gemeente Waalre zie je een geldkist waarvan de bodem steeds meer in zicht komt. We hebben zwaar weer gehad: een economische crisis, taken die we van het rijk moeten gaan uitvoeren zonder het benodigde geld. Als je dan geen reserves hebt, zit je in de problemen. De ambtelijke organisatie is al van al zijn vet ontdaan. Veel werkzaamheden zijn versoberd of uitgesteld. Maar dat kan niet eindelijk doorgaan. We zien alweer kostenposten aankomen: zaken die niet uitgesteld kunnen worden, beleid dat op den duur leidt tot grote overschrijdingen. Belangrijke zaken kunnen we niet altijd doen. De mogelijkheid om eigen inkomsten te genereren zijn beperkt. Zeker in kleinere plaatsen zoals Waalre komen die aanvullende inkomsten vooral uit grondexploitatie, belasting en heffingen.

Fractie ZWI4: Bert Links, Gerard Lammers

Met natte voeten in ondergelopen straten

Nu de economie lijkt aan te trekken moeten we ons op het achterstallig en uitgesteld onderhoud richten. We moeten met name geld reserveren voor uitgaven die de leefbaarheid in het dorp ten goede komen en geld sparen voor toekomstige tegenvallers. We moeten ons bijvoorbeeld voorbereiden op de gevolgen van de klimaatverandering, zoals het voorkomen van overlast door water, het bestrijden van geluidsoverlast en luchtvervuiling en meer zelfvoorzienend worden op het gebied van energie. Ons instellen op een maatschappij waarin ouderen langer zelfstandig wonen

en maatregelen treffen die dat mogelijk maken. Als we alles bij het oude laten, zit het komende college met onvoldoende middelen om die problemen aan te pakken en staan we met z'n allen met natte voeten in ondergelopen straten met de handen in het haar.

Samen werken aan oplossingen

Dat vraagt om een visie op de toekomst, om creatief en vindingrijk omgaan met de middelen die ter beschikking staan. Elkaar aanspreken en de verantwoordelijkheid nemen die we allemaal als inwoner hebben. Zorg dragen voor een bestuurscultuur waar inwoners voelen dat ze gezien, gehoord en gewaardeerd worden. Durven denken in alternatieve oplossingen, uitwisselen van ideeën, elkaar in positieve zin uitdagen. Afstappen van een politieke cultuur die uitgaat van een coalitie en oppositie zoals dat de afgelopen jaren de praktijk is geweest. Dat is juist niet de "Kracht van Waalre" gebruiken zoals we die voor ogen hebben. We hopen dat dat inzicht meer zal worden gedeeld. Samenwerken aan een toekomstbestendige zelfstandige gemeente Waalre; niet wachten tot we moeten hozen omdat we weer water maken. Samen aan de slag. We zitten immers allemaal in hetzelfde schuitje.

PvdA: Samen Waalre mooier, gezonder en innovatiever maken

Tony Liebrechts (fractievoorzitter)

“Een gemeentebegroting gaat over wat we het komende jaar willen bereiken, wat we ervoor gaan doen en wat we daarvoor over hebben,” zegt PvdA-fractievoorzitter Tony Liebrechts. “Een verhoging van de OZB kan alleen als het echt nodig is. En het is nu nodig om de kwaliteit van de dienstverlening te borgen. Alle inwoners van Waalre hebben daar baat bij.”

Beeldbepalende projecten houden de kwaliteit van onze leefomgeving hoog. De Markt en Den Hof komen tot bloei. Het gebied rondom 't Hazzo wordt 'van deze tijd': wonen, sporten én ontmoeten. Op het thema duurzaamheid zetten we grote stappen. Het Waalrese Huis van de Gemeente wordt het eerste Nul op de Meter-gemeentehuis. De regio omarmde een plan van Waalre waarmee ook huiseigenaren met een smalle beurs zonnepanelen op hun dak kunnen leggen. We stimuleren innovatie. Kwaliteit om trots op te zijn!

Fractie PvdA: Tony Liebrechts, Ger de Winther

Meedoen, van jong ...

De PvdA is ook trots op onze jeugdzorg: keuze voor kwaliteit! Dat een begroting voor de betaallende inwoners soms spanning oplevert in hun portemonnee snappen we. De PvdA vindt daarom

dat de zorgkosten rechtvaardiger verdeeld moeten worden tussen Rijk, provincie en gemeente. Het is goed dat het college de professionals samenbrengt. Werken aan preventie en stroomlijning van noodzakelijke hulp: dat verhoogt het niveau van leven, leren en spelen van jeugdigen en bespaart kosten.

... tot oud!

De PvdA vindt het belangrijk dat inwoners van Waalre meedoen bij het bepalen van hun leefomgeving. Een initiatief van inwoners leidde tot de Afvalfiets. Een suggestie over groenonderhoud? Meld het! Als het kan, wordt het uitgevoerd door Team Waalre! In de Prachtdag, Neffe de Kerk en Goed voor Mekaar werken inwoners, zorginstellingen en gemeente samen aan zorg en ondersteuning. Denktanks voor de inrichting van Waalre brengen creatieve ideeën voort. En natuurlijk hebben we als raad nog wat te leren over hoe wij daar professioneel mee omgaan: het is een proces waarin we samen groeien. Mensen die verbonden zijn met Waalre, moeten een huis kunnen vinden: we willen een betere doorstroming van

sociale huurwoningen naar het middensegment en betaalbare koopwoningen voor jonge gezinnen. En vooral menen wij dat onze burens en vrienden die hulpbehoevend worden, een thuis moeten vinden in onze gemeenschap. In het licht van een goed zorgaanbod in Waalre vindt de PvdA een goed, modern verpleeg- en verzorgingshuis in Waalre een absolute must.

De PvdA zet zich in voor alle inwoners van Waalre!

**ACTIEF &
SOLIDAIR
PvdA
Waalre**

Fractie Oolbakkink: De lasten stijgen fors

Peter Oolbakkink (fractievoorzitter)

De lonen stijgen nauwelijks. De pensioenen zijn in geen jaren geïndexeerd. Het lage btw-tarief (eten en drinken) gaat omhoog. De loonbelasting gaat iets omlaag. Per saldo zullen we er dus ondanks de economische groei nauwelijks iets op vooruit gaan.

Het wordt nog erger. De gemeentelijke belastingen gaan, als deze plannen doorgaan, stijgen. De OZB gaat in 2018 met 5% omhoog. De afvalstoffenheffing met 6% in 2018 en daarna met 2,5% per jaar. Noodzakelijk? Als het college zijn plannen bijstelt hoeft de OZB niet te stijgen!

College: geef minder geld uit!

Zo kan de preventie jeugdzorg gehalveerd worden en ten laste worden gebracht van het eigen budget. De kosten voor voorbereiding en implementatie van de omgevingswet kunnen één of mogelijk twee jaar worden uitgesteld. De kosten voor de aanloopfase naar de overname N69 en de werk-

zaamheden aan de Traverse kunnen gehalveerd worden. De afvalstoffenheffing is budgettair neutraal. Inkomsten uit de heffing plus de opbrengsten van de stoffen zijn gelijk aan de kosten. Eind dit jaar kunnen we zien of scheiding bij de bron opweegt tegen scheiding na centrale inzameling. Dit zal bepalend zijn voor de hoogte van de afvalstoffenheffing in de toekomst.

Fractie Peter Oolbakkink (foto: Heidi Wils)

AWB: Niet praten maar dóen

Jo Claessen (fractievoorzitter)

De hele raad zei bij de vaststelling van de Kadernota: “Géén extra verhoging van de OZB”. Maar het college laat zich niets gelegen liggen aan de raad en komt toch met een extra verhoging van 2,5%. Nergens blijkt dat gezocht is naar andere oplossingen. Het college vraagt zonder pardon meer geld van de burgers. AWB gaat daar niet mee akkoord. Als het voorstel voor deze extra 2,5% OZB-verhoging over-eind blijft, rest ons niets anders dan tegen deze begroting te stemmen.

Inwoners serieuzer nemen

In maart 2018 zijn er wederom gemeenteraadsverkiezingen. AWB is tegen de telkens weer tentoon gespreide arrogantie van de macht. Het moet echt anders. De raad moet zijn kaderstellende rol oppakken en het college moet daarvoor de raad de ruimte laten. Burgerparticipatie moet serieus genomen worden. Om te voorkomen dat de burgers teleurgesteld raken, moet de raad eerst kaders stellen voordat inwoners aan de slag gaan. Als inwoners dan met hun voorstellen binnen die kaders blijven, moet de raad daaraan zijn goedkeuring verlenen. Ook de vergaderstructuur moet beter en anders. Beeldvorming, oordeelsvorming

Fractie AWB: Jo Claessen

en besluitvorming moeten drie afzonderlijke stappen zijn. Voor de beeldvorming moeten burgers, organisaties en deskundigen door de gemeenteraad uitgenodigd worden. En niet alleen diegenen die het college welgevallig zijn. AWB vindt dat er intern niet eindeloos moet worden gepraat over organisatieverandering. We moeten gewoon aan de slag. Daarin schuilt de kracht van Waalre.

AWB

Leefbaarder Waalre: Weinig nieuws onder de zon, weinig ambitie

Tiny van Tongeren (fractievoorzitter)

De economie is aan het herstellen en wat gebeurt er? De tarieven vliegen omhoog. Een OZB-verhoging van maar liefst 5% en een verhoging van de afvalstoffenheffing met 6%.

De wethouder laat in het ED weten, dat hij het nieuwe college niet wil opscheppen met tekorten. Het college scheidt de burgers op met een forse lastenverhoging. Dat vinden wij nog erger. Je kunt natuurlijk ook de ambities bijstellen en bezuinigen. Het is niet alleen de verhoging van de OZB. Er wordt ook nog eens een miljoentje uit de spaarpot geograaid.

Toen we begonnen met het afval scheiden werd ons wijsgemaakt dat de kosten omlaag zouden gaan. De componenten uit het afval zouden geld opleveren: er zat goud in. Nu blijkt dat de burgers met dat scheiden zelfs nog 6% meer moeten betalen. Bovendien wordt er € 77.000,- aan de egaliseringsreserve onttrokken.

Geen geld uitgetrokken voor rattenbestrijding want er zitten maar weinig ratten. Ik heb van veel verontruste burgers meldingen gekregen van overlast. Leefbaarder Waalre wil de bestaande wijkspeeltuintjes behouden.

Duurzaamheid: mondjesmaat. In Waalre wekken wij 2% duurzame energie op, tegenover landelijk 12%. Verder worden winkels afgebroken aan Den Hof en bij 't Hazzo terwijl er aan de sporthal een nieuwe zaal wordt gebouwd voor sporters en als ontmoetingsruimte voor € 400.000,-. Antiduurzaam!

Voor cultuur, verenigingsleven, sociaal-cultureel werk en muziek hebben we nauwelijks geld over. Sinds het Klooster commercieel is, zijn de prijzen omhoog gevlogen, amper betaalbaar.

Fractie Leefbaarder Waalre: Tiny van Tongeren (foto: Heidi Wils)